

KS. RYSZARD KAMIŃSKI

Lublin

ROLA PARAFIALNYCH RAD DUSZPASTERSKICH W ŻYCIU WSPÓLNOT PARAFIALNYCH I DIECEZJI

Kardynał O'Fiaich z Irlandii, przemawiając podczas VII Synodu Biskupów w Rzymie, wypowiedział znamienne słowa: „Laikat katolicki liczy 700 milionów członków w świecie. Jest to olbrzym, który śpi. Gdyby go obudzić można by dokonać olbrzymiej pracy na rzecz Królestwa Bożego”¹.

W sensie analogicznym można te słowa odnieść do poszczególnych diecezji i parafii. Także laikat diecezjalny czy parafialny to „olbrzym”, którego trzeba obudzić, aby czynić więcej niż czyni faktycznie dla wzrostu Królestwa Bożego w diecezji i w parafiach. W tym celu w Kościele posoborowym podejmuje się wiele inicjatyw. Jedną z tych propozycji jest Parafialna Rada Duszpasterska.

I. CZYM JEST PARAFIALNA RADA DUSZPASTERSKA?

Parafialna Rada Duszpasterska ma niewiele wspólnego z dawnymi Radami Parafialnymi, znanymi niekiedy pod nazwą Dozorów Kościelnych albo Komitetów Parafialnych², dla których Konferencja Episkopatu Polski w 1947 r. zaproponowała jednolity ogólnopolski statut. Tradycyjne Rady posiadały prawo do zwyczajnego zarządu majątkiem kościelnym zgodnie z obowiązującymi przepisami kościelnymi. Parafialna Rada Duszpasterska ma być, jak sama nazwa wskazuje, organem duszpasterskim. Oznacza to, że nowe Rady uczestniczą we

¹ Zob. „Tygodnik Powszechny” 1987 nr 42 s. 2.

² Por. K. Dębicki. *Dozory Kościelne Rzymsko Katolickie w Królestwie Polskim*. Warszawa 1901.

właściwy im sposób w pasterskiej i apostołskiej misji Kościoła. Pod tym względem różni się ona zasadniczo od dawnych Rad czy Komitetów Parafialnych. Spod uprawnień tradycyjnych Rad były wyjęte wszelkie sprawy należące do urzędu pasterskiego³.

Posoborowa Parafialna Rada Duszpasterska (w skrócie: PRD) jest szczególną formą dzielenia przez ludzi świeckich odpowiedzialności z ich duszpasterzami za parafię i poziom jej życia religijnego. Jest ona instytucją doradczą proboszcza i powinna być rzeczywistą reprezentacją wspólnoty parafialnej. Jest ona powołana do pobudzania i rozwijania inicjatywy apostołskiej parafii, koordynowania poczynań apostołskich, wspomagania duchowieństwa w pracy duszpasterskiej, wyrażania opinii o sprawach parafii oraz wysuwaniu propozycji dotyczących udoskonalenia pracy parafialnej⁴.

Posoborowa PRD jest instytucją nową w Kościele: nową dla wiernych, którzy od wieków za podmiot działalności uważali wyłącznie hierarchię kościelną, oraz nową dla hierarchii, gdyż w przeszłości Rady Parafialne miały zadania ograniczone do zarządu majątkiem kościelnym⁵.

Nowa instytucja parafialna wymaga też nowej świadomości i nowego podejścia do niej. Niebezpieczeństwo kryje się w zastosowaniu starej mentalności do nowego organizmu pastoralnego. Nawet najlepsze narzędzie nie służy niczemu bez umiejętnej jego użycia. Parafialne Rady Duszpasterskie mają wszystko, aby być środkiem pożytecznym w dzisiejszym Kościele. Trzeba tylko tym narzędziem dobrze się posłużyć⁶.

II. PODSTAWY PRAWNE I TEOLOGICZNO-PASTORALNE PRD

O Radach Duszpasterskich mówią aż trzy dokumenty soborowe. Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus* mówi o Radzie Duszpasterskiej na szczeblu diecezjalnym. „Bardzo pożądaną jest rzeczą, by w każdej diecezji utworzono osobną Radę duszpasterską z biskupem diecezjalnym na czele, w której by uczestniczyli specjalnie dobrani księża, zakonnicy i

³ T. P i e r o n e k. *Rada duszpasterska: powstanie, rozwój, problematyka*. W: *Powołanie człowieka. W służbie Ludowi Bożemu*. T. 6. Pod red. bpa B. Bejze. Poznań-Warszawa s. 434.

⁴ Komisja Episkopatu do Spraw Apostolstwa Świeckich. *Dyrektorium Apostolstwa Świeckich* nr 82. W: E. W e r o n. *Laikat, apostołstwo*. Paryż 1973 s. 206.

⁵ R. K a m i Ń s k i. *Powołanie i funkcjonowalność Parafialnej Rady Duszpasterskiej*. „Ateneum Kapłańskie” 70:1977 nr 412 z. 2 s. 279.

⁶ Tamże s. 280.

świeccy. Zadaniem tej Rady będzie śledzenie i przemyślenie wszystkiego, co ma związek z duszpasterskimi pracami, oraz wyciąganie z tego praktycznych wniosków” (DB 27). Drugim dokumentem soborowym mówiącym o Radach duszpasterskich jest dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*. Stwierdza on, że „tego rodzaju rady powinny istnieć również na terenie parafialnym...” (DA 26). Podobne zalecenie dla terenów misyjnych wysuwa również soborowy dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes divinitus* (zob. DM 30). Można więc powiedzieć, że dokumenty soborowe zawierają ogólne zalecenia, na podstawie których Rady duszpasterskie zaczęły powstawać w wielu diecezjach i parafiach, najpierw tylko na zasadzie eksperymentu, a potem jako praktyka stała.

Wydane w 1966 r. motu proprio *Ecclesiae Sanctae* zawiera w numerach 16-17 podstawę do powołania i działania Rad duszpasterskich. Ogólne jednak brzmienie norm prawnych pozwalało na szeroką gamę rozwiązań i eksperymentów. Powstawały więc Rady duszpasterskie nie tylko diecezjalne, ale i parafialne. Szczególne nasilenie powstawania PRD we Włoszech przypadło na lata 1968-1970, a w Austrii i RFN na lata 1970-1974. Powstały także w niektórych krajach Rady okręgowe, dekanalne (np. we Francji), a także krajowe (np. w Holandii)⁷

Z powstaniem Rad duszpasterskich pojawiły się od razu pewne problemy do rozwiązania. Wśród nich należy wymienić sprawę sposobu powoływania Rad duszpasterskich (robiono to różnie), składu Rady duszpasterskiej (czy Rada duszpasterska ma być realizowaniem zasady reprezentatywności, czy też ma z tego zrezygnować), kompetencji Rady duszpasterskiej itd. W odpowiedzi na te problemy powstały dwa dokumenty Stolicy Apostolskiej. Pierwszym z nich był List Okólny Kongregacji do Spraw Duchowieństwa z 25 I 1973 r. oraz wydana przez Kongregację do Spraw Biskupów Instrukcja *Ecclesiae Imago* z 22 II 1973 r. Oba dokumenty mówią szerzej o Radach duszpasterskich, o ich sposobie powołania, zadaniach, strukturze, kompetencjach i rodzajach.

Nowy Kodeks Prawa Kanonicznego podkreśla zasadniczą rolę całego Ludu Bożego w ożywianiu i ubogacaniu duszpasterstwa. Powołuje on wiele organów doradczych na różnych szczeblach życia kościelnego, w których uczestniczą ludzie świeccy. O Parafialnej Radzie Duszpasterskiej mówi Kodeks w kanonie 536. W myśl tegoż kanonu Parafialnej Radzie Duszpasterskiej powinien przewodniczyć proboszcz, a członkami jej powinni być wierni wraz z tymi,

⁷ R. Kamiński. *Rady Duszpasterskie we Włoszech znakiem odnowy eklezjalnej*. „Chrześcijanin w świecie” 1978 nr 66 s. 82-94; t e n ż e. *Parafialna Rada Duszpasterska w Austrii w świetle badań socjologicznych*. „Collectanea Theologica” 54:1984 f. 4 s. 133-144; P i e - r o n e k, jw. s. 427.

którzy z urzędu uczestniczą w trosce duszpasterskiej o parafię i pomagają w ożywianiu działalności pasterskiej. Parafialna Rada Duszpasterska posiada jedynie głos doradczy i kieruje się zasadami określonymi przez biskupa diecezji.

Komisja Apostolstwa Świeckich przy Konferencji Episkopatu Polski w wydanym przez siebie *Dyrektorium Apostolstwa Świeckich* (2 VI 1969) poleca, aby stosownie do zalecenia soborowego w każdej parafii katolickiej powstała Duszpasterska Rada Parafialna (nr 80). Do takiej Rady należy powoływanie obok księży i osób zakonnych zaangażowanych w apostołstwie także gorliwych i wyróżniających się parafian świeckich (nr 81). *Dyrektorium Apostolstwa Świeckich* widzi potrzebę istnienia Rad międzyparafialnych w większych miastach. Rady takie może zwoływać ordynariusz diecezji na wniosek zainteresowanych proboszczów (nr 83). *Dyrektorium* stoi na stanowisku, że działalność Duszpasterskich Rad Parafialnych regulują odnośne dyrektywy, które dla całej Polski wydaje Konferencja Episkopatu Polski, a dla poszczególnych diecezji miejscowy ordynariusz. Do czasu wydania takich zarządzeń polecono proboszczom podejmowanie w tej dziedzinie inicjatyw na własną rękę. Udana eksperymenty pozwoliły na sformułowanie bardziej adekwatnych dyrektyw ogólnych (nr 84).

Po kilku latach od wydania *Dyrektorium Apostolstwa Świeckich* ta sama Komisja Episkopatu Polski wydała *Wytyczne w sprawie parafialnych Rad Duszpasterskich* – zatwierdzone przez Konferencję Episkopatu Polski 18 XI 1975 r. Powyższe wytyczne otworzyły nowy etap w rozwoju PRD w Polsce.

III. PARAFIALNA RADA DUSZPASTERSKA SZANSĄ ROZWOJU PARAFII

Eklezjologia soborowa kładzie nacisk na rozumienie Kościoła jako ludu Bożego, w skład którego wchodzi biskupi, prezbiterzy, diakoni, zakonnicy i zakonnice oraz ludzie świeccy. Wszyscy wierni przez sakramenty chrztu i bierzmowania mają udział w kapłaństwie powszechnym, czyli uczestniczą na swój sposób w potrójnym urzędzie Chrystusa (por. KK 31; DA 2). Kapłaństwo powszechne stanowi dla PRD podstawę najszerszą, choć nie jedyną. Katolicy świeccy w powyższej podstawie znajdują rzeczywiste uczestnictwo w misji Kościoła, jednakże przez udział w PRD nie zastępują kapłanów we właściwej

im roli i nie mają najwyższej władzy w parafii. W PRD pełnią oni funkcje pastoralne, jakie są właściwe ich posłannictwu w Kościele⁸.

Prezbiterzy parafialni niejednokrotnie nie mogą dotrzeć do wszystkich osób czy grup społecznych w parafii. Można do nich dotrzeć przez ludzi świeckich, członków dobrze funkcjonującej PRD. Są też dziedziny życia, do których księża nie mają dostępu, a które muszą być objęte oddziaływaniem duszpasterskim. Członkowie PRD mogą być zaczynem ewangelicznym w swoich środowiskach, wskazując innym na chrześcijańskie podejście do wielu dziedzin życia. Dobrze funkcjonująca PRD może wywierać pozytywny wpływ na umacnianie dobrych obyczajów, uświadomienie religijne wiernych, upowszechnianie religijnej motywacji dla podejmowania działań.

PRD jest terenem przełamywania mostów uprzedzeń duchowych i świeckich w imię dobra Bożej sprawy. Jest to, jak się wydaje, szczególnie ważne w polskiej rzeczywistości. Wytworzył się bowiem styl polskiego duszpasterza paternalisty, gotowego brać na siebie odpowiedzialność pastoralną, ale niezdolnego do współpracy w tej dziedzinie ze świeckimi. Z drugiej strony stoją masy wiernych związanych emocjonalnie z Kościołem, popierających go i ofiarnych pod względem świadczeń materialnych, ale uważających się za niekompetentnych w dziedzinie apostołstwa. W rozładowaniu tego problemu duże usługi może oddać PRD.

Polskie duszpasterstwo ma charakter masowy, czyli zaadresowane jest do przeciętnego katolika. W tego typie duszpasterstwa jednostka jakby ginie w masie, a przecież każdy chce być dostrzeżony, włączony w pracę, nie chce być tylko przedmiotem duszpasterstwa. Ponieważ w sytuacji masowego jeszcze katolicyzmu polskiego nie stać nas na dobrze rozwinięte duszpasterstwo indywidualne, stąd ogromna rola przypada dla formy pośredniej, jaką jest duszpasterstwo różnych zespołów, grup, w tym także PRD.

Wierni w parafii borykają się z wieloma sprawami trudnymi i skomplikowanymi. Trudno jest w nich rozeznąć się duszpasterzowi, a przecież nie może on znać problemów swoich parafian, ani przymykać na nie oczu. Rola PRD w parafii będzie między innymi polegała na otwieraniu oczu na szereg spraw życia parafian. Jest to rola pośrednia, ale jak się wydaje, rola nieodzowna i bardzo ważna w duszpasterstwie parafialnym. W ten sposób PRD może pomóc prezbiterowi parafialnemu, aby był przewodnikiem dla ludzi, ale i z ludźmi. Działalność PRD może przyczynić się do szerszego otwarcia wspólnot parafialnych dla tych, którzy chcą żyć pełnią chrześcijaństwa⁹

⁸ P i e r o n e k, jw. s. 424.

⁹ Zob. J. Z a j ą c. *Teologiczno-pastoralne podstawy tworzenia i działania zespołów i Rad Parafialnych*. „Notificationes e Curia Metropolitana Cracoviensi” 122:1984 nr 3-4 s. 61-63;

Parafialna Rada Duszpasterska poprzez swoją aktywność i oddanie Kościołowi wpływa na uaktywnienie się wiernych i zespołów parafialnych. Celem tego procesu będzie tworzenie szeroko widzianej działalności wspólnoty parafialnej, która powinna mieć charakter misyjny. Ożywiona przez działalność PRD wspólnota parafialna może budzić sympatię przez braterską miłość u wszystkich, z którymi będzie miała kontakt w codziennym życiu. Będzie ona też budziła zaufanie do Ewangelii ukazując, że jej słowa są prawdą.

IV. TRUDNOŚCI W FUNKCJONOWANIU PRD

Działalność PRD napotyka na wiele trudności i to ze względu na nie wypracowany jeszcze model działania tej instytucji we wspólnocie parafialnej, jak również ze względu na pewne przyzwyczajenia z przeszłości i brak zaufania do wszelkich innowacji. Według przedsoborowego modelu duszpasterstwa, kapłani byli przyzwyczajeni do działania autorytatywnego i samodzielnego, jako jedyny podmiot działalności parafialnej. Stąd wielu duszpasterzy musiało przezwyciężać obawy przed współpracą i współodpowiedzialnością świeckich za działalność duszpasterską. Ta nowa inicjatywa dla niektórych wydawała się na początku spiskiem przeciw proboszczowi. Wydawało się im, że członkowie PRD przejmą kompetencje i uprawnienia duszpasterzy płynące z sakramentu kapłaństwa. Dlatego rodziła się u nich dążność do ograniczenia PRD wyłącznie do czynności doradczych w sprawach gospodarczo-ekonomicznych parafii. Stąd też z realizacją PRD w poszczególnych diecezjach było bardzo różnie. Jedni nie powoływali do życia PRD, inni uczynili to tylko „dla świętego spokoju”, aby zadość uczynić zarządzeniom kurialnym, jeszcze inni zbyt szybko powołali PRD bez dostatecznego przygotowania wiernych i bez informacji o kandydatach na jej członków. Byli też tacy duszpasterze, którzy z dużym zapałem, ale i z odnowioną i pogłębioną świadomością podeszli do tworzenia PRD.

Nie mniejsze trudności występowały ze strony wiernych. Ludzie świeccy wychowani od wieków w postawie biernej czują prawie instynktownie niechęć do form działania, które nie akceptowały ich całej aktywności pastoralnej. Obawiają się oni, aby nie zostać jeszcze raz „urzeczowionymi” za pomocą struktur czy instytucji. Niechętnie odnoszą się do roli akceptujących tylko to, co ustanowione zostało z góry. Mogą oni także odczuwać, że ich trudności nie są w

pełni rozumiane i dostrzegają różnicę między nimi a duchownymi w sposobie stawiania czoła problemom duszpasterskim. W takim kontekście mogą występować przypadki nieufnego przyjmowania zaproszenia do udziału w PRD. Duszpasterstwo parafialne powinno temu przeciwdziałać.

Trudności, zwłaszcza w początkowym okresie istnienia PRD, mogą pochodzić stąd, że w niektórych parafiach niewiele jest osób przygotowanych do roli członka PRD. Do PRD nie mogą przecież wchodzić osoby nie przygotowane do kolegialnego współdziałania w jedności z proboszczem, obojętni religijnie lub poróżnieni z Kościołem, pretensjonalni, o niskim stanie kultury osobistej, o słabym poczuciu przynależności do Kościoła i parafii, patrzący na PRD zupełnie po świecku i chcący reformować parafię według kryteriów instytucji świeckich.

Mimo tych trudności w powoływaniu i funkcjonowaniu PRD należy stwierdzić, że istnienie dobrze funkcjonującej PRD w parafii stanowi istotny zwrot w stosunkach kler i laikat. Odślania ono niewykorzystane dotąd możliwości w zakresie duszpasterskiego działania zespołowego wszystkich tych, na których spoczywa odpowiedzialność za dobro wspólnoty parafialnej. Dla osiągnięcia zadowalających rezultatów nie wystarczy jednak tylko dobry statut czy regulamin PRD, ani nawet znajomość zasad sprawnego jej funkcjonowania. Konieczna jest także zmiana poglądu na tę strukturę, która może spełnić istotną rolę w przekształcaniu parafii we wspólnotę wspólnot istniejących na jej terenie. Obawy przed negatywnymi skutkami mogą być brane pod uwagę tylko wówczas, gdy do nowej struktury posoborowej zastosujemy kryteria rutynowe związane ze starą mentalnością i potraktujemy ją jako rzecz małej wagi. Nowe środki duszpasterskie nie są bowiem skuteczne bez stopniowego wychowania wszystkich członków parafii: duchownych i świeckich w nowej świadomości wspólnotowej, opartej na dialogu, współodpowiedzialności i służbie¹⁰.

V. STRUKTURA PRD

W dotychczasowej praktyce stosowano najczęściej trzy sposoby powoływania PRD. Pierwszy z nich można określić zinstytucjonalizowanym. Nie przewiduje on wyborów ani czynnego uczestnictwa laikatu w powoływaniu PRD. Ten model w różnych krajach stosowany był w pierwszym okresie istnienia Rady. Inicjatywa powołania PRD spoczywa wówczas na prezbiterach, w małym sto-

¹⁰ K a m i ń s k i. *Powołanie i funkcjonowanie Parafialnej Rady Duszpasterskiej* s. 280.

aniu uwzględniana była reprezentatywność parafii, przeważają relacje patriarchalne nad partnerskimi i wspólnotowymi. Skład PRD nie jest odbiciem całej wspólnoty parafialnej, ale jej pionu instytucjonalnego. Do PRD nie należą przedstawiciele różnych grup społecznych, zawodowych, religijnych parafii, ale tylko prezbiterzy i osoby kierujące tradycyjnymi grupami religijnymi w parafii.

Drugi sposób powoływania PRD, określany mieszanym, przewidywał różne proporcje członków z prawa i nominacji proboszcza w stosunku do członków wybranych w wolnych wyborach. Najczęściej stosowano w wielu krajach proporcje $\frac{2}{3}$ członków powołanych drogą wyborów oraz $\frac{1}{3}$ członków z prawa, bądź mianowanych przez proboszcza ze względu na ich szczególne kompetencje lub spełniane funkcje w parafii. Wyboru członków PRD dokonywano w różny sposób. Wspólne jednak było to, że przy organizowaniu wyboru członków zwracano uwagę na zachowanie reprezentatywności społecznej, zawodowej i geograficznej oraz oddziaływanie na parafian w duchu wspólnoty, dialogu i współodpowiedzialności.

Trzeci sposób powoływania PRD można określić jako demokratyczny. Był on stosowany w różnych krajach w powoływaniu PRD drugiej i następnej kadencji. Polegał on na włączaniu do PRD członków z prawa i wyłonionych drogą wyborów, z pominięciem członków mianowanych przez proboszcza. Obok wspólnej troski o zachowanie zasady reprezentatywności oraz wychowania do współodpowiedzialności wszystkich parafian, występowały w poszczególnych diecezjach i parafiach różnice związane z procedurą wyborczą, ilością członków Rady oraz granicą wieku uprawniającą do wyborów.

W myśl *Wytycznych w sprawie parafialnych Rad Duszpasterskich*¹¹, wydanych przez Episkopat Polski, członków PRD powołuje proboszcz po uprzednim przedstawieniu listy ks. Dziekanowi, na podstawie własnego rozeznania oraz uprzedniej konsultacji ze współpracownikami duchownymi i świeckimi. Dokument Episkopatu zaznacza, że nie należy wykluczać możliwości powoływania części członków PRD w drodze wyboru, przez poszczególne zespoły działające w parafii. O tym, czy taka możliwość istnieje w konkretnej parafii decyduje biskup. Zgodnie z duchem Dokumentu skład PRD powinien odzwierciedlać, w miarę możliwości, skład społeczny, zawodowy, przestrzenny i wiekowy parafian. Liczba członków PRD nie powinna być zbyt mała – co podważałoby jej przedstawicielstwo, ani też zbyt wielka – co utrudniałoby czynny udział wszystkich jej członków w pracach PRD. Dokument określa liczbę od 15 do 30 osób jako optymalną, w zależności od potrzeb parafii. Niektóre diecezje do-

¹¹ Tekst opublikowany między innymi w „*Notificationes e Curia Metropolitana Cracoviensi*” 113:1975 nr 10-12. Zob. tutaj nr 10.

puszczają możliwość istnienia poszczególnych sekcji i komisji w ramach PRD, np. katechetyczna, liturgiczna, budowlana, do spraw młodzieży itd.

Dotychczasowa praktyka z różnych krajów wskazuje, że w początkowej fazie istnienia PRD oraz później w sytuacji małej liczby jej członków, stosowano prosty schemat organizacyjny: proboszcz jako jej przewodniczący i Rada. Wraz z dojrzwaniem świadomości dotyczącej potrzeby reprezentatywności, współodpowiedzialności i demokratyzacji upowszechniał się bardziej złożony model organizacyjny: Rada, komisje, prezydium rady i proboszcz jako jej przewodniczący. Upowszechnianiu się tego modelu organizacyjnego PRD towarzyszyło przekonanie, że zapewnia on lepszy podział kompetencji oraz sprawniejsze funkcjonowanie PRD. Poszczególne Komisje, liczące od 3 do 12 osób, oprócz członków mogły dołączyć osoby spoza PRD ze względu na ich fachowość w rozpatrywanej sprawie. Komisje powoływano stopniowo, niektóre tylko na pewien czas, inne na stałe¹².

VI. PRD W SŁUŻBIE PARAFII I DIECEZJI

Parafia, która jest miejscem funkcjonowania PRD, posiada pewną samodzielność, jak i konstytutywną zależność od diecezji i Kościoła powszechnego. Z tekstów soborowych o parafii wynika, że Kościół bardzo mocno podkreśla związek parafii z diecezją. Parafii i wszystkiego, co w niej istnieje, a więc i PRD, nie można oderwać od Kościoła diecezjalnego. Podkreślenie organicznego związku parafii z diecezją i Kościołem powszechnym wskazuje na ścisłą zależność i więź PRD nie tylko z parafią, ale i z diecezją oraz z Kościołem powszechnym. Parafie, które są najbardziej wysuniętymi placówkami Kościoła w jego kontakcie ze światem, muszą być otwarte na współpracę z diecezją, a poprzez nią z Kościołem powszechnym. Będzie to możliwe wówczas, gdy parafia, wraz z grupami w niej istniejącymi, zachowując swoją odrębność (jurydyczną, geograficzną, historyczną, kulturową itd.), będzie umiała równocześnie włączyć się harmonijnie w diecezjalną całość. Według nauczania soborowego specyfiką wspólnoty parafialnej jest jej bezpośredniość i związek z miejscem (KK 26; DA 10). Tę bezpośredniość i związek z miejscem wspólnota parafialna realizuje także poprzez PRD.

¹² K a m i ń s k i. *Rady Duszpasterskie we Włoszech* s. 90-92; t e n ż e. *Parafialna Rada Duszpasterska w Austrii* s. 130-131.

Parafia jest miejscem spotkania posłannictwa całego Kościoła z wiarą jednostek, rodzin, małych grup, wspólnot lokalnych. Stąd zadania parafii związane są z jej charakterem miejscowej wspólnoty, która łączy element osobistego zaangażowania z formą wspólnoty eklezjalnej. Tylko żywa więź parafii z diecezją i jej biskupem, a poprzez diecezję z Kościołem powszechnym i biskupem Rzymu, pozwala rozwijać się jej jako wspólnocie wiary, kultu i miłości braterskiej.

Dobrze funkcjonująca PRD musi być skierowana na wspólnotę parafialną, ale także na diecezję i swoją działalnością musi przyczyniać się do ich rozwoju. PRD może wydatnie wpływać na rozwój pogłębionego życia religijnego w parafii.

Może także przyczyniać się do umacniania poczucia przynależności wiernych do własnej diecezji.

Działalność PRD powinna prowadzić do przekształcania parafii w świadomą wspólnotę religijną, która bierze na siebie troskę i odpowiedzialność za pracę duszpasterską, za szukanie rozwiązań dla powstających problemów parafialnych. PRD powinna być miejscem czynnego udziału wszystkich w życiu parafii i Kościoła. Powinna też być organem reprezentującym wszystkich parafian, dającym możliwość spotkania, dialogu i uczestnictwa. Jest ona również organem studyjnym, który prowadzi refleksję nad problemami szczegółowymi parafii, nad tym, co określamy sytuacją społeczno-religijną parafii. Śledzić ona powinna wszystko, co ma związek z pracą duszpasterską, wyciągać z tego praktyczne wnioski oraz opracowywać konkretne projekty pastoralne uwzględniające dyrektywy diecezjalne. PRD ponadto powinna koordynować inicjatywy parafialne, wysuwać propozycje w sprawie udoskonalenia metod duszpasterskich i przez swoją działalność przyczyniać się do sprawniejszego wykonania planu duszpasterskiego.

*

Posoborowe Rady Duszpasterskie są znakiem i narzędziem odnowy Kościoła. Są one szansą odnowy misyjnej i ewangelizacyjnej parafii. Dają możliwość przekształcenia parafii zbiurokratyzowanej w autentyczną wspólnotę wspólnot istniejących na jej terytorium. Stanie się to realne wówczas, gdy między PRD a rodziną, grupami i zespołami parafialnymi dokona się proces wymiany. Z osób pogłębionych religijnie i uformowanych apostołsko w tych substrukturach parafialnych zrodzi się PRD. Natomiast PRD swoją aktywnością i oddaniem

Kościółowi będzie wpływać na uaktywnianie się tych organizmów pastoralnych w parafii. PRD są szansą dla kształtowania dojrzałego religijnie laikatu. Są one także szansą w poszukiwaniu adekwatności duszpasterskiej w postkomunistycznym społeczeństwie pluralistycznym.

THE ROLE OF THE PAROCHIAL PASTORAL COUNCILS IN THE LIFE OF THE PAROCHIAL FELLOWSHIPS AND OF THE DIOCESE

S u m m a r y

The Parochial Pastoral Council is one of the post-councillor initiatives of the Church in order to activate the laity for the increase of the Kingdom of God in dioceses and parishes. As their very name points out, they are supposed to be pastoral bodies which participate in their due manner in the pastoral and apostolic mission of the Church. In this respect they are basically different from the ancient Councils or Parochial Committees.

Through its activity and submission to the Church the Parochial Pastoral Council has a bearing on activating the faithful and the parochial groups. The purpose of this process will be to create a broadly understood activity of the parish, which should bear a missionary character. The well functioning Parochial Pastoral Council should be directed at the parochial fellowship, and also at the diocese. It should contribute to the development of the latter. The Council makes a chance for the forming of the laity who are religiously mature.

Translated by Jan Kłós